

POSTANOWENIE

Krajowa Izba Odwoławcza - w składzie:

Przewodnicząca: Katarzyna Odrzywolska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym bez udziału stron w dniu 6 listopada 2025 r. odwołania wniesionego do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej w dniu 6 października 2025 r. przez wykonawcę STRABAG Sp. z o.o. z siedzibą w Pruszkowie

w postępowaniu prowadzonym przez zamawiającego, którym jest: Uniwersyteckie Centrum Kliniczne Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego z siedzibą w Warszawie

postanawia:

1. umorzyć postępowanie odwoławcze;
2. nakazać zwrot z rachunku bankowego Urzędu Zamówień Publicznych na rzecz wykonawcy STRABAG Sp. z o.o. z siedzibą w Pruszkowie kwoty 20 000 zł 00 gr (słownie: dwadzieścia tysięcy złotych zero groszy) uiszczony tytułem wpisu od odwołania.

Orzeczenie - w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia - przysługuje skarga pośrednictwem Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej do Sądu Okręgowego w Warszawie Sąd Zamówień Publicznych.

Przewodnicząca:

Sygn. akt: KIO 4270/25

Uzasadnienie

Uniwersyteckie Centrum Kliniczne Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego z siedzibą w Warszawie (dalej „zamawiający”) prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, w trybie przetargu nieograniczonego, na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2024 r., poz. 1320) - dalej: „ustawa Pzp” pn. „Przebudowa i modernizacja Kliniki Chirurgii Serca, Klatki Piersiowej i Transplantologii Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (UCK WUM) w formule - zaprojektuj, wybuduj, wyposaż”; nr postępowania: DZPUCK.262.181.2025 (dalej „postępowanie” lub „zamówienie”).

Ogłoszenie o zamówieniu zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 26 września 2025 r. pod numerem 631017-2025.

W dniu 6 października 2025 r. przez wykonawcę STRABAG Sp. z o.o. z siedzibą w Pruszkowie (dalej „odwołujący”) zostało wniesione, do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej, odwołanie czynności zamawiającego podjęte w postępowaniu, polegające na: ustaleniu treści Specyfikacji Warunków Zamówienia (dalej „SWZ”), w tym załącznika nr 4 do SWZ „Projektowane postanowienia umowy” (dalej „Umowa”) w sposób naruszający przepisy ustawy Pzp oraz przepisy Kodeksu cywilnego (dalej „KC”).

Odwołujący zarzucił zamawiającemu naruszenie:

l.1.) art. 16 ustawy Pzp, art. 8 ust. 1 ustawy Pzp, art. 134 ust. 1 pkt 20 ustawy Pzp w związku z art. 353 (1) KC i art. 647 KC w zw. z art. 484 §2 KC w zw. z art. 483 KC i art. 473 §1 KC ze względu na:

a) zastrzeżenie w §13 ust. 1 lit. a) treści wzoru Umowy kary umownej za każdy dzień zwłoki w zachowaniu terminu wykonania przedmiotu umowy, określonego w § 4 ust. 1 lit. a) Umowy w wysokości 0,4 % wartości wynagrodzenia umownego brutto, która to kara jest rażąco wygórowana oraz ma charakter represyjny, co powoduje, że nie ma charakteru dyscyplinującego oraz stwarza ryzyko bezpodstawnego wzbogacenia po stronie Zamawiającego kosztem Wykonawcy. Zastrzeżenie kary umownej za zwłokę w powyższej wysokości uniemożliwia Wykonawcy prawidłowe oszacowanie ryzyk związanych z realizacją Umowy;

b) zastrzeżenie w §13 ust. 1 lit. b) treści wzoru Umowy kary umownej za każdą rozpoczętą godzinę zwłoki w czasie reakcji na przystąpienie do usuwania wad (odpowiednio 72-godzinnym lub 48-godzinnym) w wysokości 0,02% wynagrodzenia brutto, która to kara jest rażąco wygórowana oraz ma charakter represyjny, co powoduje, że kara nie ma charakteru dyscyplinującego oraz stwarza ryzyko bezpodstawnego wzbogacenia po stronie Zamawiającego kosztem Wykonawcy. Kara ta pokrywa się ponadto swoim zakresem przedmiotowym z karą zastrzeżoną w §13 ust. 1 lit.

c) treści wzoru Umowy, co powoduje, że Wykonawca może zostać ukarany dwukrotnie za to samo przewinienie oraz jest sformułowana w sposób niejasny;

c) zastrzeżenie w §13 ust. 1 lit. c) treści wzoru Umowy kary umownej za każdy rozpoczęty dzień zwłoki w terminie usunięcia wad w okresie udzielonej gwarancji w wysokości 0,2% całkowitego wynagrodzenia brutto która to kara jest rażąco wygórowana oraz ma charakter represyjny, co powoduje, że kara nie ma charakteru dyscyplinującego oraz stwarza ryzyko bezpodstawnego wzbogacenia po stronie Zamawiającego kosztem Wykonawcy. Kara w wysokości 0,2 % wartości wynagrodzenia umownego brutto liczona za każdy dzień zwłoki w przypadku konieczności usuwania wad w okresie gwarancji jest niezwiązana ze skalą uchybienia ze strony Wykonawcy oraz narusza równowagę stron Umowy - gdyż w takim wypadku Zamawiający posiada pełną dowolność w ocenie czy przedmiot Umowy posiada wady bez wprowadzenia w tym zakresie żadnego podziału na usterki o charakterze istotnym, bądź nieistotnym, czy też usuwalnym, bądź nieusuwalnym. W konsekwencji, wystąpienie jakiegokolwiek - nawet najmniejszej - wady uprawnia Zamawiającego do pozbawienia Wykonawcy wynagrodzenia w wysokości 0,2% jego wartości za każdy dzień nieusunięcia wady;

d) zastrzeżenie w §13 ust. 1 lit. f) treści wzoru Umowy kary umownej za każdy dzień wystąpienia bez uzasadnienia przerwy w prowadzonych robotach budowlanych w wysokości 50 000 złotych, która to kara jest rażąco wygórowana oraz ma charakter represyjny, bowiem wystąpienie przerwy w prowadzonych robotach budowlanych może nastąpić na skutek okoliczności za które wykonawca odpowiedzialności nie ponosi. Kara ta sformułowana jest w sposób niejasny, ogólnikowy i przyznający Zamawiającemu arbitralne uprawnienie do oceny czy podstawa do nałożenia kary umownej zaistniała czy nie, gdyż to Zamawiający jest wyłącznie uprawniony do oceny czy uzasadnienie powstania przerwy w robotach budowlanych przedstawione przez Wykonawcę uprawnia go do naliczenia tej kary umownej czy nie. W rezultacie Wykonawca składając ofertę nie jest w stanie oszacować ryzyka, czy wystąpienie nawet jednego dnia przerwy w robotach budowlanych będzie skutkowało obłożeniem go karą umowną w wysokości 50 000 zł, co jest nieproporcjonalne do skali naruszenia umowy i co stanowi ponadto nadużycie swobody Zamawiającego do kształtowania postanowień umownych, uniemożliwiający Wykonawcy prawidłowe oszacowanie ryzyk związanych z realizacją Umowy oraz mogący prowadzić do niczym nieuzasadnionego wzbogacenia się Zamawiającego kosztem Wykonawcy.

e) zastrzeżenie w §13 ust. 1 lit. l) treści wzoru Umowy kary umownej za każdy dzień zwłoki względem wyznaczonego terminu w uprzątnięciu danego terenu/ usunięcia odpadów budowlanych, śmieci w wysokości 5 000 zł za każdy dzień zwłoki względem wyznaczonego terminu, która to kara jest rażąco wygórowana oraz ma charakter represyjny jako niewiązana ze skalą uchybienia ze strony Wykonawcy oraz przyznająca Zamawiającemu arbitralne prawo do oceny czy teren budowy jest uprzątnięty czy nie, a każde stwierdzenie, że nie jest nawet przy najmniejszym uchybieniu skutkuje pozbawieniem Wykonawcy wynagrodzenia w kwocie 5 000 zł za każdy dzień zwłoki, co jest nieadekwatne do skali naruszenia przez niego obowiązków umownych.

I.2.) art. 16 PZP, art. 8 ust. 1 PZP, art. 134 ust. 1 pkt 20 PZP w związku z art. 353(1) KC i art. 647 KC w zw. z art. 484 §2 KC w zw. z art. 483 KC i art. 473 §1 KC ze względu na zastrzeżenie w §13 ust. 7 treści wzoru Umowy górnego limitu kar umownych w wysokości 30% wartości Umowy brutto, który ma charakter rażąco wygórowany, nadużywający swobody Zamawiającego do kształtowania postanowień umownych, uniemożliwiający Wykonawcy prawidłowe oszacowanie ryzyk związanych z realizacją Umowy oraz mogący prowadzić do niczym nieuzasadnionego wzbogacenia się Zamawiającego kosztem Wykonawcy i znacząco odstającym od realiów rynkowych, ponieważ limit kar umownych nie powinien przekraczać wysokości kary z tytułu odstąpienia od umowy (§ 13 ust. 2 wzoru Umowy tj. wysokości 20% wynagrodzenia umownego brutto). Ustalenie górnego limitu kar umownych na poziomie przekraczającym wysokość kary umownej zastrzeżonej z tytułu odstąpienia od Umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy, która w istocie jest karą na okoliczność niewykonania zamówienia jest nieproporcjonalne, prowadzi do naruszenia zasad kontraktowania i bezpodstawnie wzbogaca Zamawiającego. Zamawiający z tytułu nieprawidłowego wykonania Umowy (np. nieterminowego wykonania umowy) będzie mógł naliczyć karę wyższą niż z tytułu niewykonania umowy w całości, co jest nadmiernym i nieproporcjonalnym obciążeniem Wykonawcy w stosunku do specyfiki realizacji zamówienia, naruszającym równowagę stron umowy i prowadzącym do naruszenia praw podmiotowych wykonawców. Ponadto żądanie kar jednostkowych ponad karę za odstąpienie jest niezasadne i niezgodne z przepisami Kodeksu cywilnego. Prowadzi to także do uniemożliwienia Wykonawcy prawidłowego oszacowania ryzyk związanych z realizacją Umowy, skoro ryzyko obarczenia Wykonawcy karami umownymi wynosi w niniejszym postępowaniu ok. 1/3 należnego temu Wykonawcy wynagrodzenia.

W świetle powyższych zarzutów odwołujący wnoszą o uwzględnienie niniejszego odwołania oraz nakazanie zamawiającemu dokonania zmiany treści wzoru Umowy w sposób opisany w odwołaniu.

Izba ustaliła, że zamawiający wezwał wykonawców do zgłoszenia przystąpienia do postępowania odwoławczego, w terminie 3 dni od dnia otrzymania kopii odwołania.

We wskazanym terminie do postępowania odwoławczego nie przystąpił żaden wykonawca.

Odwołujący w piśmie procesowym z 10 października 2025 r. oświadczył, że w związku z dokonaniem przez zamawiającego w dniu 8 października 2025 r., na skutek wniesionego odwołania z dnia 6 października 2025 r. modyfikacji

projektu Umowy, w której uwzględnił on w części zarzuty odwołującego zawarte w jego odwołaniu: wycofuje zarzuty zawarte w odwołaniu z dnia 6 października 2025 r. w części nieuwzględnionej przez zamawiającego w dokumencie „Wyjaśnienia i zmiana treści SWZ” z dnia 8 października 2025 r. W zakresie dotyczącym zarzutów uwzględnionych przez zamawiającego w dokumencie „Wyjaśnienia i zmiana treści SWZ” z dnia 8 października 2025 r. wniósł o umorzenie postępowania odwoławczego.

Zamawiający w piśmie procesowym z 5 listopada 2025 r., przywołując treść pisma odwołującego, wniósł o umorzenie postępowania odwoławczego na posiedzeniu niejawnym bez obecności stron, na mocy przepisu art. 522 ust. 3 ustawy Pzp i zniesienie wyznaczonego na dzień 13 listopada 2025 r. terminu rozprawy.

Izba, wobec stanowiska odwołującego i wniosku zamawiającego tj. wobec uwzględnienia części zarzutów przez zamawiającego oraz wycofania pozostałych zarzutów przez odwołującego, na podstawie art. 522 ust. 3 ustawy Pzp, umorzyła postępowanie odwoławcze, orzekając w formie postanowienia, zgodnie z art. 568 pkt 3 tejsze ustawy.

O kosztach postępowania odwoławczego Izba orzekła na podstawie art. 557, art. 574 i art. 575 ustawy Pzp w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 lit. b) rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie szczegółowych rodzajów kosztów postępowania odwoławczego, ich rozliczania oraz wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania z dnia 30 grudnia 2020 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 2437), nakazując dokonanie na rzecz odwołującego zwrotu z rachunku Urzędu Zamówień Publicznych kwoty uiszczonej tytułem wpisu.

Przewodnicząca: